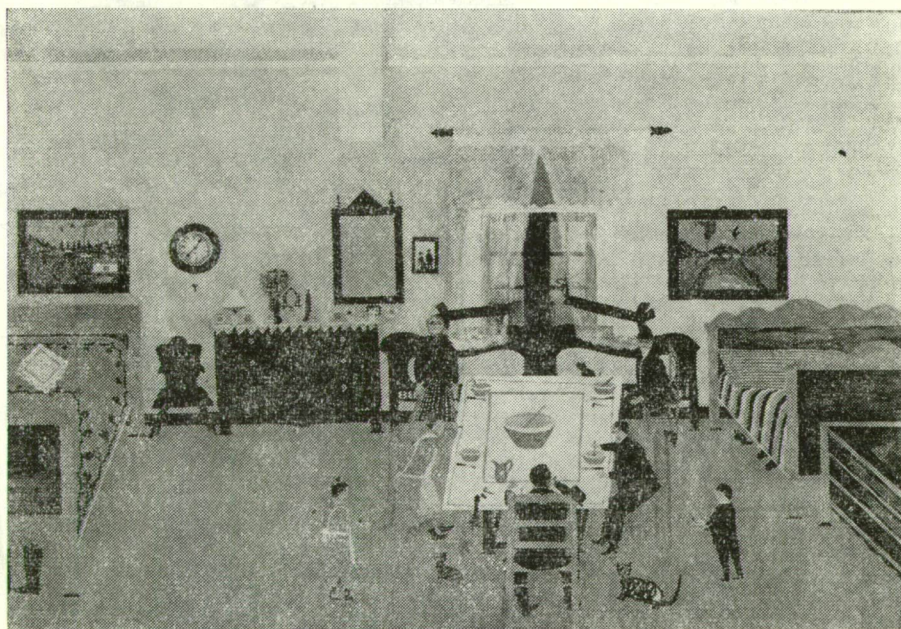

nyek reprodukálását sok adattal segíti. Könyvének legnagyobb értéke adataiban van. Legjobb részletei azok a lapok, ahol adatai belső (valódi) logikája viszi a cselekményt. Ilyen pl. Kodolányi, Zsilinszky és Talpassy baranyai utazásának leírása. *A holtak visszajárnak* másik érdeme a — részben még a szaktudósok körében is — majdnem ismeretlen vagy erősen vitatott kortársak felidézése. Érdeklődésre tarthat számot a kiváló történész-publicistáról, *Pethő Sándorról* írt fejezet is. Pethő ideológiai hatása (Zsilinszkyre is) nem lebecsülendő; komoly intellektusáról, publicisztikájának értékeiről a harmincas évek második felében *Révai József* is elismerőleg szólt. Ennek ellenére *Pamlényi Ervin* rövid cikkén és újabban *Johancsik János* néhány adatán kívül érdemi munka nem foglalkozik Pethővel. Most Talpassy újra ráirányította a figyelmet; és sikerült portréjával gazdagítja ismereteinket. Adatai miatt értékesek az olyan „kismesterekről” készített fejezetei, mint a *Lakatos Péter Pátról*, *Sértő Kálmánról*, *Hevesi Andrásról* stb. írottak. A *Kováts Józsefet* felidéző fejezet pedig — a *Magyar Nemzet* kritikusat idézve — még az „írói erővel megrajzolt” portré előnyeit is nyújtja. (Egyébként szemmel látható, hogy Talpassy a „kicsikkel” jobban boldogult, mint Zsilinszkyvel és Kodolányival; szemléleti hibái itt kevésbé ütköznek ki. Természetesen ezek a részletek sem hibátlanok: pl. itt sem kerüli el a bizonytalan, „cseppfolyós” kronológia hátrányait.)

Bajcsy-Zsilinszky lapjainak egykori munkatársaként Talpassy Tibor — legalábbis potenciálisan — rendkívül értékes ismeretek, élmények tanúja, őrzője. Zárógondolatként mégis meg kell ismételnünk: szemléleti gyengeségei miatt — a megformálás minőségét tekintve is — egyenetlen, valójában csak adataiban érdekes, értékes könyvet vehettünk ezúttal kézbe. (*Magvető*, 1971.)

LENGYEL ANDRÁS

SÜLI ANDRÁS: SZOBABELSŐ